

Azərbaycan—Çin tərəfdaşlığı ümumi maraqlardan güc alır

Ölkələrimiz arasında idxal və ixrac sürətlə artır

Prezident İlham Əliyev Çinin Sinxua agentliyinə məxsusi müsahibəsində müxbirin “Çin ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin inkişafında hansı mühüm nəticələr əldə olunub və bunu necə qiymətləndirirsiniz?” sualına cavabında iki ölkənin strateji tərəfdaşlığının qarşılıqlı hörmət, bərabərlik və etimad kimi əməkdaşlığın əsas prinsipləri üzərində qurulduğunu bildirib.

Azərbaycan lideri, eyni zamanda, ölkələrimiz arasında qarşılıqlı maraq doğuran bütün sahələrdə münasibətlərin inkişafına xüsusi əhəmiyyət verildiyini və ikitərəfli əlaqələrin dərinləşməsinin ölkəmizin xarici siyasətinin mühüm istiqamətlərindən biri kimi qiymətləndirildiyini vurğulayıb.

Ölkə rəhbərimiz müsahibəsində ötən il paytaxt Bakıda keçirilən COP29 iqlim konfransı haqqında da ətraflı məlumat verib: “Bu tədbirdə 196 dövlətin, 150 beynəlxalq təşkilatın və BMT strukturlarının, həmçinin, təxminən, 2 min QHT-nin nümayəndələri iştirak etdilər. İnkişaf etməkdə olan ölkələrə iqlim maliyyəsinin ayrılması, İtqi və Zərər Fondunun fəaliyyətə başlaması, həmçinin Paris Sazişinin 6-cı maddəsinin tam reallaşdırılması COP29 çərçivəsində qəbul edilən mühüm qərarlardır”.

Prezident İlham Əliyev müsahibədə Azərbaycanın COP29-a sədrliyi çərçivəsində iqlim fəaliyyəti və dayanıqlı inkişaf arasında əlaqəni əhatə edən 14 qlobal təşəbbüs irəli sürdüyünü, həmin təşəbbüslərin geniş beynəlxalq dəstək alaraq bəşəriyyətin gələcəyi və dünyanın iqlim gündəliyi üçün müstəsna əhəmiyyətə malik olduğunu diqqətə çatdırıb.

Müsahibədə ölkəmizin uğurları haqqında Azərbaycan Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatlarına əsaslanaraq geniş bəhs edilib. 2024-cü ildə respublikamızın xarici ticarətinin ümumi həcmi 7,9 faizinin Çinin payına düşdüyü, bu ölkənin Azərbaycanın dördüncü böyük ticarət tərəfdaşı olduğu və ilk dəfə əsas idxal mənbəyinə çevrildiyi də xatırladılıb: “Ötən il noyabrın 24-də Azərbaycanın ixrac malları daşıyan ilk dəmir yolu qatarı Bakıdan Çinə yola salınıb. Çinin şəhərlərində Azərbaycan ticarət evləri yaradılıb, Azərbaycan xalçaları, nar şirələri və başqa yüksək keyfiyyətli məhsullar isə minlərlə çinli ailənin evinə daxil olur”.

Bütün bunlarla bərabər, Azərbaycan Çinin “Kəmərlər və yollar” təşəbbüsünün iki ölkə arasında praktik əməkdaşlığın inkişafına müsbət təsir göstərdiyini də yüksək dəyərləndirir. Əlbəttə, burada söhbət

ölkələrimiz arasında iqtisadi-ticari əlaqələrin gələcək inkişafından, onların keyfiyyətə yeni məzmunla zənginləşməsindən gedir. Azərbaycan ilə Çin arasında əmtəə dövriyyəsi, həcmi 2024-cü ildə əvvəlki illə müqayisədə 20,7 faiz artması və 3,744 milyard dollar təşkil etməsi, Çinin Azərbaycanın xarici ticarət dövriyyəmizdə payının 7,9 faiz olması, idxal üzrə lider mövqeyinə çıxması (bu göstərici 17,69 faizə çatması) da bunun bariz ifadəsidir.

İki ölkə arasında getdikcə artan iqtisadi-ticari əməkdaşlığa baxmayaraq, hələ də reallaşdırılmayan böyük potensial mövcuddur. Buna görə də Azərbaycan – Çin arasında iqtisadi-ticari əməkdaşlıq üzrə Hökumətlərarası Komissiya iqtisadi əməkdaşlığı genişləndirmək, bu sahədə perspektivli istiqamətləri aşkara çıxarmaq və onları hüquqi müstəvidə bundan sonra möhkəmləndirmək üçün önəmli layihələr gerçəkləşdirir.

Azərbaycan – Çin iqtisadi-ticari əməkdaşlığını şərtləndirən digər amillər sırasında ölkəmizə məxsus ticarət və şərab evlərinin artıq bu ölkənin Pekin, Şanxay, Urumçi, Tsindao, Çendu, Nankin və Çjant-szyatsze şəhərlərində uğurla fəaliyyət

göstərdiyi, bu müəssisələrin ikitərəfli ticari münasibətlərin inkişafına sanballı töhfə verdiyi diqqət çəkir.

Qeyd edək ki, hazırda respublikamızda qeydə alınan Çin kapitallı 375 şirkətdən 298-i səmərəli fəaliyyət göstərir. Azərbaycanla Çin arasında qeyri-neft sektorunda,

xüsusən yüksək texnologiyalara və innovasiyalara, alternativ və bərpaolunan energetikaya yönəlmiş birbaşa investisiyaların cəlb olunması sahəsində birgə əməkdaşlığın perspektivlərinə dair danışıqlar aparılır.

Prezident İlham Əliyev Çin Xalq Respublikasının Sədri tərəfindən irəli sürülən “Kəmərlər və yollar” təşəbbüsünü yüksək dəyərləndirərək Azərbaycanın bu layihəni dəstəkləyən ilk ölkələrdən biri olduğunu, sözügedən istiqamətdə ciddi praktik layihələr həyata keçirdiyini diqqətə çatdırıb: “Əminliklə demək olar ki, Azərbaycan bu layihənin reallaşmasına istər öz ərazisində, istərsə də onun həddlərindən kənarda Çindən sonra daha çox investisiyalar qoyan ikinci ölkədir. 2019-cu ilin aprelində Çində keçirilən 2-ci “Kəmərlər və yollar” Forumunda çıxış edərkən qeyd etdim ki, bu layihə tək-cə nəqliyyat əlaqəsini təmin etmir, həmçinin müxtəlif ölkələr arasında əlaqələri gücləndirir, dialoq və əməkdaşlığın möhkəmlənməsinə xidmət edir və beynəlxalq ticarət üçün yeni imkanlar yaradır”.

Azərbaycan “Kəmərlər və yollar” təşəbbüsü çərçivəsində Çinlə əməkdaşlığı davamlı şəkildə genişləndirir və bu istiqamətdə mühüm uğurlar əldə edir. Özünün əlverişli

coğrafi mövqeyindən yararlanaraq Azərbaycan ərazimizdən yük axınının kəskin artmasını nəzərə alaraq, beynəlxalq nəqliyyat dəhlizlərinin inkişafını sürətləndirir, infrastrukturunu müasirləşdirir, onların ötürücülük qabiliyyətini artırır və əlavə investisiya yatırır.

Son 20 ildə ölkəmizdə 21 min kilometr avtomobil yolları salınması, yaxud təmir edilməsi, 335 körpü və yolaıyıcı, 45 tunel, 163 yerüstü və yeraltı keçid tikilməsi, eləcə də 1500 kilometrədən artıq dəmir yolunun salınması və 1800 kilometrlik sahənin yenilənməsi də “Kəmərlər və yollar” təşəbbüsü çərçivəsində reallaşdırılan layihələrin bariz ifadəsidir. Bu gün Bakı – Tbilisi – Qars dəmir yolu, Şimal – Cənub Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizi və Orta Dəhliz, həm-

çinin Xəzərdə ən iri limanlardan biri olan Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı “Kəmərlər və yollar” təşəbbüsü çərçivəsində iqtisadi və nəqliyyat imkanlarının reallaşdırılması üçün yeni perspektivlər açır.

Hazırda Orta Dəhliz Avropa və Mərkəzi Asiyaya Xəzər dənizi vasitəsilə Çinlə birləşdirən etibarlı və təhlükəsiz marşrutdur, həmçinin yüklərin Çindən Avropaya və əks istiqamətdə çatdırılmasının ən səmərəli yoludur. Onun əhəmiyyəti sürətlə artır. Azərbaycan ilə Çin arasında tranzit daşımalarının həcmi 2024-cü ildə 378 min ton olub ki, bu da 2023-cü illə müqayisədə 86 faiz çoxdur. 2024-cü il ərzində Çindən Azərbaycana ixrac və tranzit rejimində Orta Dəhlizlə 287 marşrut qatarı yola salınıb.